

Voortgang beleidsagenda gezondheid 2022-2026

Verkleinen van gezondheidsverschillen. Daar zorgen we samen voor.

9 februari 2022

Wethouder: Michiel van Willigen

Gezondheid is meer dan 'niet ziek zijn'. Gezondheid gaat ook over veerkracht, over meedoen in de maatschappij, over betekenisvol werk of andere activiteiten en over de omgeving waarin je leeft. We blijven steeds langer gezond, worden ouder en onze gezondheidszorg wordt steeds beter. In veel opzichten staan we er goed voor. Toch zijn er grote verschillen in gezondheid bij onze inwoners. Deze verschillen zijn de afgelopen jaren alleen maar groter geworden.

Niet iedereen leeft in de omstandigheden om zelf gezonde keuzes te maken. De oorzaak van gezondheidsverschillen is heel complex. Het draait niet alleen om sociaaleconomische factoren, het is een interactie van meerdere dingen, zoals ongelijkheid in onderwijs, arbeidsmarkt, sociale zekerheid, leefomgeving, gezondheid en sociale relaties. Als gemeente Zwolle willen we mensen ondersteunen en helpen gezonde keuzes te kunnen maken, zodat meer Zwollenaren gezonder, vitaler en weerbaarder worden. We hebben daarbij oog voor alle inwoners, maar zeker ook voor diegenen die daarbij wel wat extra hulp kunnen gebruiken.

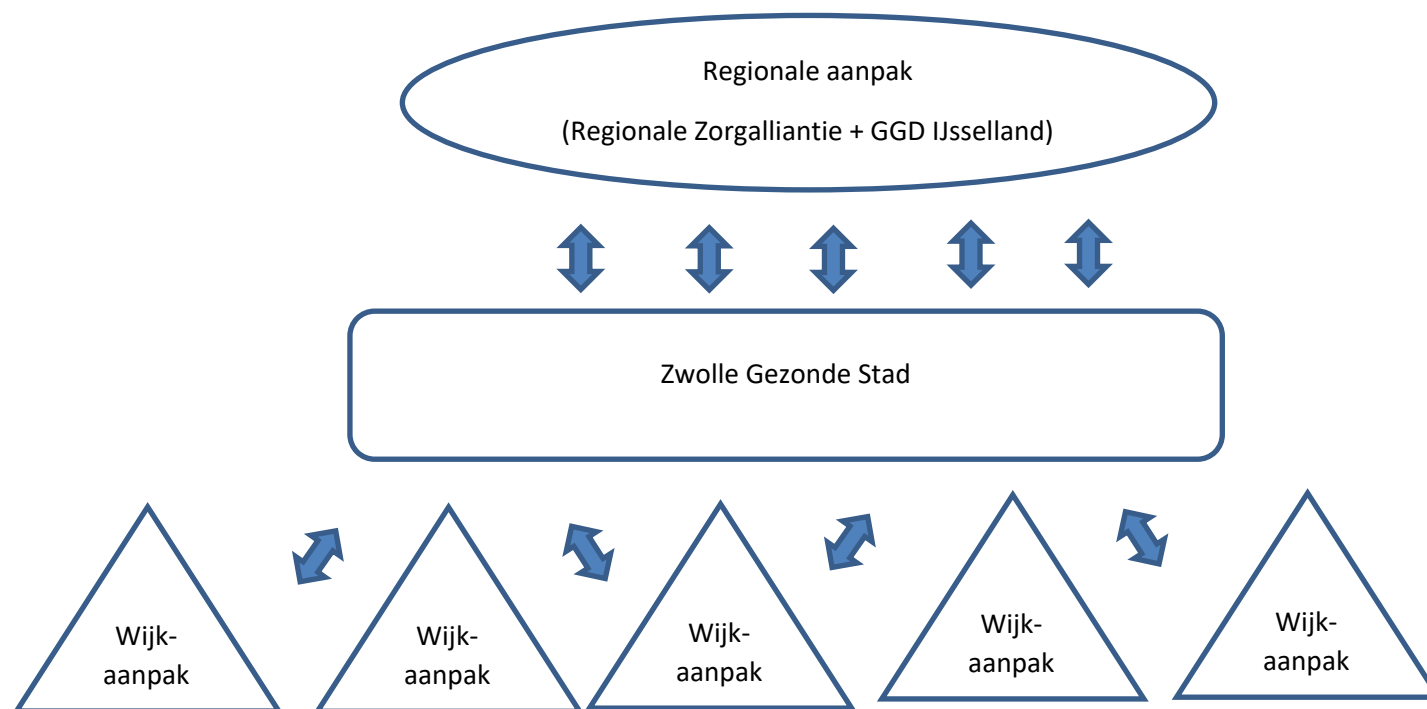
Vanuit deze brede blik op gezondheid hebben we in de beleidsagenda 2022-2026 vijf speerpunten geformuleerd:

1. Bevorderen van een gezonde leefstijl
2. Gezond opgroeien met een kansrijke start
3. Mentale gezondheid in verschillende levensfasen
4. Gezonde leefomgeving
5. Vitaal en waardig ouder worden

In deze voortgangsrapportage wordt per speerpunt aangegeven wat de ontwikkelingen en lopende acties zijn.

De aanpak

De manier waarop we onze ambities willen bereiken is in samenwerking met partners en inwoners. De schaal waarop we thema's agenderen en uitvoeren zal verschillend zijn. Zoveel mogelijk wijkgericht waar het kan, maar ook voor de gehele gemeente en op regionaal niveau. Soms heb je ook alle schaalgroottes nodig en er is interactie tussen de verschillende lagen.

De regionale aanpak vindt nu met name plaats via GGD IJsselland en de Regionale Zorgalliantie (RZA). De aanpak voor de gehele gemeente vindt plaats via het netwerk Zwolle Gezonde Stad. De wijkgerichte aanpakken vinden plaats via het preventie-akkoord, waarin in 2021 is gestart in

Diezerpoort, met de wens om uit te breiden naar andere wijken. Verder is gezondheid onderdeel van andere aanpakken bij andere beleidsterreinen, dus dit zijn zeker niet de enige plekken waar in de wijk of stadsbreed aandacht wordt besteed aan gezondheid.

Doorontwikkeling Zwolle Gezonde Stad

In 2010 werd Zwolle de allereerste gemeente die de 'Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)'-aanpak implementeerde. Deze lokale aanpak, genaamd Zwolle Gezonde Stad, richtte zich op het terugdringen van overgewicht en obesitas onder jongeren in twee Zwolse wijken met een lage sociaaleconomische positie. De aanpak bleek succesvol en is toen uitgebreid naar een bredere doelgroep en meerdere thema's. Het lectoraat Gezonde Samenleving van hogeschool Windesheim deed onderzoek naar het succes van het netwerk en onderzoeker-promovendus Lisa Wilderink identificeerde negen kernelementen die volgens de betrokken professionals bijdroegen aan het succes van Zwolle Gezonde Stad:

- Samenwerken met een gevarieerde groep lokale organisaties.
- Draagvlak op elk niveau: strategisch, tactisch en operationeel.
- Communicatie en coördinatie.
- Samenwerken met private organisaties
- Samenwerken met bewoners uit de aandachtswijken.
- Profileren van de aanpak.
- Meebewegen met en gebruikmaken van mogelijkheden en kansen.
- Borgen van de aanpak in beleid en processen van organisaties.
- Doorlopend monitoren van proces en effect, en acties verbinden aan de bevindingen.

In deze succesfactoren zitten ook aanbevelingen voor de doorontwikkeling van Zwolle Gezonde Stad. Het netwerk heeft de afgelopen jaren verschillende vormen gekend en pieken en dalen in activiteiten en energie. Er is behoefte aan een doorontwikkeling op basis van het onderzoek vanuit Windesheim, de wens van deelnemers en signaleringen in de stad.

Zwolle Gezonde Stad moet dé plek zijn waar we belangrijke gezondheidsthema's met elkaar aanpakken. Iedereen kan aansluiten. Graag zelfs, want complexe gezondheidsproblematiek kunnen we alleen maar aanpakken met elkaar. Vanuit een brede kijk op gezondheid, iets dat per definitie vraagt om een integrale aanpak. En dat is wat Zwolle Gezonde Stad biedt: een podium om elkaar te vinden, kennis te delen maar vooral ook een aanjaagmoment om met elkaar te dóen.

Concreet betekent dat:

- er Stadsdialogen/bijeenkomsten komen over verdiepende thema's binnen gezondheid, waar iedereen welkom is. De keuze voor de thema's komen integraal tot stand binnen en buiten de gemeente. Met als doel: met elkaar komen tot opvolging, concrete afspraken tussen partners om de problematiek aan te pakken.
- Verschillende netwerken & coalities worden bij elkaar gebracht in de stadsdialogen Zwolle Gezonde Stad; het thema is leidend. Uitzetten in alle verschillende bestaande netwerken en coalities, zelf ook actief partners benaderen en uitnodigen op specifieke thema's.
- Daarbij is Zwolle Gezonde Stad geen 'vaste club', partners haken aan waar dat voor hun en hun doelgroep interessant is. Dat zorgt voor het juiste commitment.
- Er wordt volop ingezet op communicatie, voorafgaand (uitnodiging) / tijdens (inhoud) / na (bewijsvoering). Zo blijft Zwolle Gezonde Stad een levend platform dat volop zichtbaar is en bewijsvoering levert. Dat vraagt om een goede marketingcommunicatie aanpak.

Preventieakkoord leefstijl in Diezerpoort

In de zomer 2021 heeft gemeente Zwolle een lokaal preventieakkoord gesloten, gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl van inwoners in wijken waar uit data blijkt, dat daar de grootste opgaven liggen voor gezondheid. De aanpak en thema's in het preventieakkoord zijn onderdeel van de uitvoering van de beleidsagenda gezondheid 2022-2026. In het najaar van 2021 is gestart in de wijk Diezerpoort en de partijen die het preventieakkoord hebben ondertekend. Er is aandacht besteed aan Stoptober door Travers, er worden gesprekken in de wijk gevoerd met inwoners over hun behoefte en mogelijke drempels om gezonder te leven. Daarnaast zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd met professionals in de wijk over een impuls aan de gezonde leefstijl van inwoners in de wijk. In de bijeenkomsten is er een wijkanalyse gemaakt op basis van beschikbare data en signaleringen vanuit mensen die werken in de wijk. Uit deze gesprekken is naar voren gekomen dat er behoefte is aan nadere duiding van het inwonerperspectief en versterking van het netwerk en de sociale kaart in de wijk. Daarnaast ontstaat er een coalitie op het thema voeding. Hier gaan we de komende maanden onze inzet op doen.

Data en monitoring

Zoals toegezegd in het raadsdebat van 25 oktober 2021, worden nadere data, doelen en voorstel voor monitoring beschreven in het uitvoeringsplan en de trendrapportage van de hervormingsagenda sociaal domein.

Speerpunt 1: bevorderen van een gezonde leefstijl

Acties	Wie zijn er betrokken?	Tijd	Financiën	Portefeuillehouder en beleidsterrein	Status
1.1. Uitvoering leefstijlinterventie Cool 2B Fit voor kinderen Doelgroep: minimaal 30% van de deelnemers aan het project komen uit buurten met een lage sociaal economische status. Dit betreft de postcodes 8021, 8022 en 8031.	Kinderfysio de Regge en diëtisten i.s.m. SportService Zwolle	September 2021 tot en met februari 2023 Tussentijdse update in maart 2022 bij Zwolle Gezonde Stad	Subsidie uit budget preventieve gezondheid	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering
1.2. Uitvoering preventieakkoord leefstijl in wijken waar de gezondheidsachterstanden het grootst zijn. <ul style="list-style-type: none"> - 2021 verkenningsfase - 2022 actiefase <ul style="list-style-type: none"> o Coalitie gezond(er) voedselaanbod in de wijk o Netwerk verstevigen rondom gezondheid in de wijk o Inwonerperspectief ophalen. 	WijZ, Sportservice Zwolle, Huisartsenpraktijk Geert Grote, Travers, de Fysiotherapeut Zwolle, GGD, Icare, Carinova en nader te betrekken partijen.	Start in 2021 in de wijk Diezerpoort Preventieakkoord loopt t/m 2023	Rijksmiddelen voor het preventieakkoord (2021-2023)	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering

1.3.	<p>Programma Gezonde School</p> <ul style="list-style-type: none">- De Gezonde School-aanpak: dit is een werkwijze voor scholen om structureel te werken aan gezondheid.- Gezonde School – activiteiten: concrete lesprogramma's en/of projecten die ingezet kunnen worden op school. Deze activiteiten vormen een onderdeel van de Gezonde School-aanpak.- Het vignet Gezonde School: hiermee laten scholen zien dat zij structureel aan gezondheid werken en voldoen aan de kwaliteitscriteria. Een school die het vignet heeft behaald, mag zich Gezonde School noemen.- De website Gezondeschool.nl: de centrale vindplek voor scholen met alle informatie over Gezonde School. <p>Op dit moment hebben 16 scholen in Zwolle een vignet</p>	GGD (Gezonde School adviseur) en aangesloten scholen (voor vo, po, so en MBO) voeren dit uit	2021-2024 (huidig programmaplan)	Landelijke financiering	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering
------	--	--	----------------------------------	-------------------------	------------------------------------	---------------

1.4.	Activiteiten op gebied van Sport en Bewegen: <ul style="list-style-type: none"> - Initiëren en borgen sport- en beweegaanbod in wijken ter bevordering van een life-time sportdeelname <ul style="list-style-type: none"> o I.s.m. buurt en onderwijs o Bij voorkeur in verbinding met sportverenigingen o (Ver)nieuw(end) aanbod indien nodig - Impuls geven aan de kwaliteit van het sport en beweegaanbod in en rondom school - Loketfunctie voor Zwolse burgers 	Opdracht belegd bij Sportservice Zwolle	Activiteitenplan 2022 Sportservice Zwolle	Bestaande prestatieafspraken binnen subsidie	René de Heer Sport	In uitvoering
1.5.	Sportkantines en buurtverenigingen gezonder maken. Team Fit kijkt mee naar gezonder voedselaanbod en tips voor omgaan met alcohol en roken. <ul style="list-style-type: none"> - Nieuw starten met aanbod voor buurtverenigingen vanuit team Fit. - Versterken inzet op gezonder maken sportkantines i.s.m. Sportservice Zwolle 	Team Fit in samenwerking met Sportservice Zwolle	Start in 2022 met benaderen van buurtverenigingen door gemeente i.s.m. team Fit	Landelijke financiering via JOGG	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering

1.6.	Vitaliteit en gezondheid bevorderen onder mensen die Tiem begeleidt bij zoeken naar werk en SW-medewerkers	Tiem komt met een plan van aanpak. Gesprekken lopen.	Start medio 2022	N.t.b.	Michiel van Willigen Dorrit de Jong Participatie, inkomen en gezondheid	In ontwikkeling
1.7.	Roken en alcoholgebruik ontmoedigen via landelijke campagne's zoals Stopober en DryJanuary <ul style="list-style-type: none"> - Via social media aandacht hieraan besteden in januari en oktober - Materiaal beschikbaar stellen voor organisaties in Zwolle rondom Rookvrije Generatie 	GGD en IkPas	Jaarlijks	Budget preventieve gezondheid	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering
1.8.	De opgave Jeugd en Veiligheid is in voorbereiding. De ambitie van de opgave is dat 'alle jongeren gezond en veilig opgroeien'. Binnen deze opgave komen een aantal uitdagingen rondom jongeren samen, waaronder middelengebruik. De opgave gaat dan ook uit van samenhang en een integrale aanpak, met als basis een datagedreven en cyclische aanpak.	Opgave Jeugd en Veiligheid	Oplevering plan van aanpak q1 2022	N.t.b.	Michiel van Willigen Peter Snijders Gezondheid, Jeugd en Veiligheid	In ontwikkeling

Speerpunt 2: gezond opgroeien met een Kansrijke Start

Acties		Wie zijn er betrokken?	Tijd	Financiën	Portefeuillehouder en beleidsterrein	Status
2.1.	Uitvoering motie preconceptie	Beleidssterrein jeugd, GGD, verloskundigen en andere betrokken partijen geboortezorg	Eerste oriënterende bijeenkomst Q1 2022 Verwachting: afdoening motie Q3 2022	N.t.b.	Michiel van Willigen Gezondheid en jeugd	In ontwikkeling
2.2.	In aanvulling op de reguliere signalering van mogelijke problemen voor, bij of na de geboorte van een kind vanuit het regionale basistakenpakket jeugdgezondheidszorg voert de GGD de volgende activiteiten uit: a. Prénatale voorlichting in samenwerking met verloskundigen en kraamzorg. Gezamenlijk verzorgen kraamzorg, verloskundigen en jeugdgezondheidszorg op 4 plekken in de stad 2x per kwartaal een voorlichting voor alle aanstaande ouders. Beoogde resultaten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Versterkte zorg van alle ouders en kinderen ▪ Versterking van de autonomie van aanstaande ouders 	Aanvullende subsidie voor Jeugdgezondheidszorg	Jaarlijkse afspraken	Subsidie aanvullende activiteiten JGZ	Michiel van Willigen Gezondheid en jeugd	In uitvoering

	<ul style="list-style-type: none">▪ Bevordering van een goede overgang van verloskundige en kraamzorg naar jeugdgezondheidszorg. <p>b. Prénatale huisbezoeken gericht op het beter omgaan met aanstaand ouderschap en het verbeteren van de zelfredzaamheid. Beoogde aantal huisbezoeken: 100.</p> <p>c. Voorzorg: richt zich op kwetsbare jonge moeders en hen te ondersteunen in het bieden van een goede start in het leven voor hun kind gericht op het bevorderen van de gezondheid en het vergroten van de ontwikkelingskansen van moeders en kinderen.</p> <p>Activiteiten: Het geven van intensieve begeleiding aan (aanstaande) jonge moeders bij het opgroeien en opvoeden tot hun kind 2 jaar wordt. Doel om 12 deelnemers per jaar te begeleiden</p>					
--	--	--	--	--	--	--

2.3.	<p>Borstvoedingsvriendelijke gemeente worden De stad aantrekkelijker maken om borstvoeding te kunnen geven.</p> <p>Doel voor 2022: 30 borstvoedingsvriendelijke locaties in Zwolle</p>	GGD en borstvoedings- vriendelijke locaties	Start q1 2022 met oproep versturen naar potentiële borstvoedingsvriende lijke locaties	Budget preventieve gezondheid	Michiel van Willigen Gezondheid en jeugd	In ontwikkeling
2.4.	<p>Inzetten op doorontwikkeling Kansrijke Start, zoals stevigere coalitievorming en samen acties uitvoeren.</p> <p>Kansrijke Start is een landelijk actieprogramma waarin gemeenten en het Rijk samen met medewerkers van wijkteams, welzijnswerk, volwassen-ggz, geboorte- en jeugdgezondheidszorg, werken aan een kansrijke start voor zoveel mogelijk kinderen.</p>	Beleidsterrein jeugd, GGD en andere betrokken partijen Kansrijke Start	Extra inzet q1 en q2 2022	N.t.b.	Michiel van Willigen Gezondheid en jeugd	In ontwikkeling

Speerpunt 3: mentale gezondheid in verschillende leeftijdsfasen

Acties		Wie zijn er betrokken?	Tijd	Financiën	Portefeuillehouder en beleidsterrein	Status
3.1.	Suïcidepreventie. Project Zelfmoord? Praat erover! Wordt uitgevoerd door de GGD	GGD en maatschappelijke organisaties zoals Dimence	Project krijgt vanaf 2023 een structurele aard	Financiering vanuit algemene inwonerbijdrage GGD	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering
3.2.	GGD verzorgt gezondheidsvoorlichting voor statushouders Voorlichting en informatie ten aanzien van het thema Gezondheidszorg in Nederland, het thema Seksuele Gezondheid en opvoeding in twee culturen. De bijeenkomsten richten zich door voorlichting, informatie en advies op voorkomen van onduidelijkheid over het Nederlandse zorgsysteem en het bevorderen van seksueel gezond gedrag aan de hand van leefstijl, diversiteit en omgangsvormen. Gezondheidsbevorderaars geven voorlichting, training en educatie aan statushouders onderverdeeld in specifieke doelgroepen (taal, geslacht en eventueel leeftijd).	GGD en ISK	Regulier aanbod GGD IJsselland	Financiering vanuit algemene inwonerbijdrage GGD	Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering

3.3.	<p>Uitvoering THINK op school op VO-scholen met als resultaat dat jongeren beter kunnen omgaan met zichzelf, met anderen en met hun omgeving.</p> <p>Activiteiten dragen bij aan het duurzaam positief ontwikkelen van kinderen en jongeren op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ <u>Opgroeien</u> (voelt zich beter; gaat beter met gedrag; gaat thuis beter; voelt zich veiliger)▪ <u>Zelfbewustzijn</u> (weet beter wat hij of zij wil, zegt vaker wat zij of hij nodig heeft, wordt beter naar hem of haar geluisterd)▪ <u>Participatie</u> (gaat beter op school, werk of dagbesteding; besteedt vrije tijd beter; relatie met vrienden en anderen beter geworden)▪ <u>Zelfvertrouwen</u> (kan beter eigen problemen oplossen; kan beter voor zichzelf opkomen; heeft meer vertrouwen in de toekomst)	THINK op School	Subsidieafspraken 2022	Financiering vanuit bestaande subsidieafspraken	Michiel van Willigen Jeugd	In uitvoering
------	--	-----------------	------------------------	---	----------------------------	---------------

	In 2022 gaat dat om in ieder geval 1146 lessen.					
3.4.	<p>Impluz voert preventie activiteiten uit in Zwolle die bijdragen aan de doelstelling, op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kind en opvoeding- Huiselijk geweld- Kinderen van een ouder met psychische problematiek (KOPP)- Depressie <p>Doel van de ingezette activiteiten is om negatieve gevolgen van psychische en psychiatrische problematiek voor het leven van kinderen, jongeren en ouders te voorkomen of te beperken.</p> <p>Het gaat om werkzaamheden voor totaal 785 uren.</p>	Impluz	Subsidieafspraken 2022	Financiering vanuit bestaande subsidieafspraken	Michiel van Willigen Jeugd	In uitvoering

Speerpunt 4: gezonde leefomgeving

Acties	Wie zijn er betrokken?	Tijd	Financiën	Portefeuillehouder en beleidsterrein	Status
4.1. Interne werkgroep bewegen stimuleren in de openbare ruimte, met als doel integraler naar dit thema kijken en een visie ontwikkelen.	Beleidssterrein spelen, recreatie, sport en omgevingsvisie	Start in 2022	N.t.b.	Michiel van Willigen William Dogger René de Heer Gezondheid, speelbeleid en sport	In ontwikkeling
4.2. Verkennen opstellen van een voedselstrategie. Doel om in 2022 mogelijkheden hiervoor inzichtelijk te maken.	Fysiek domein, omgevingsvisie	Start in q2 2022	N.t.b.	Michiel van Willigen Gezondheid Ed Anker Ruimtelijke ordening/Omgevingsvisie	In ontwikkeling
4.3. Gezondheid versterken als onderdeel bij ruimtelijke projecten, gebiedsontwikkeling en herinrichting.	Fysiek domein	Doorlopend	N.t.b.	Michiel van Willigen Gezondheid Ed Anker Ruimtelijke ordening/Omgevingsvisie	In ontwikkeling
4.4. COVID-19 programma 'Bewegen in een gezonde leefomgeving'. Onderzoek in Holtenbroek, omdat daar sprake is van bewegingsarmoede.	Fysiek domein en bureau UUM	Q1 2022 Oplevering propositie met aanbevelingen voor de verbetering van de	Landelijke financiering voor COVID-19 programma	Ed Anker Omgevingsvisie Michiel van Willigen Gezondheid	In uitvoering

	Doel: ingrepen in de openbare ruimte om bewegen te stimuleren, daarnaast aandacht voor de gedragskant en behoefte ophalen bij inwoners.		beweegvriendelijkheid van de wijk Holtenbroek.			
--	---	--	--	--	--	--

Speerpunt 5: Vitaal en waardig ouder worden

Acties	Wie zijn er betrokken?	Tijd	Financiën	Portefeuillehouder en beleidsterrein	Status
5.1. Valpreventie. WijZ voert Vitaal & Veilig Thuis uit, waarbij vrijwilligers 70-plussers bezoeken. Tijdens het huisbezoek wordt stilgestaan bij de wensen, mogelijkheden, welzijn en behoeften van de persoon. En wordt er ook gekeken naar de veiligheid in en om de woning, hierbij is valpreventie één van de onderdelen die aan bod komen. FysioZwolle, Stichting WijZ, Senioren Raad Zwolle en GGD IJsselland hebben in samenwerking met Isala, Zilveren Kruis, Icare en de Gemeente Zwolle de handen ineen geslagen om een Regiobeeld op te stellen als stap naar een effectieve valpreventie aanpak in Zwolle	WijZ, GGD IJsselland, Isala Klinieken, Zilveren Kruis, Icare, Regionale Zorgalliantie, fysiotherapeuten en huisartsenpraktijken.	2022 en verder	Financiering vanuit bestaande subsidieafspraken	William Dogger Vitaal en Waardig ouder worden/seniorenagenda	In uitvoering
5.2. Welzijn op Recept De nadruk van Welzijn Op Recept ligt niet bij problemen en klachten, maar bij de drijfveren en acties waar iemand	WijZ	Subsidieafspraken 2022	Financiering vanuit bestaande subsidie en prestatieafspraken	William Dogger Vitaal en Waardig ouder worden/seniorenagenda	In uitvoering

	<p>zich goed bij voelt. In het gesprek worden de mogelijkheden hiervoor verkend en wordt gericht een passende activiteit gezocht, die bijdraagt aan plezier en zin in het leven.</p> <p>WijZ voert gesprekken met mensen die verwezen worden door de eerste lijn.</p> <p>Verwachting is 150 verwijzingen in 2022</p>					
5.3.	<p>Sportactiviteiten voor ouderen</p> <p>WijZ organiseert laagdrempelige activiteiten gericht op sport en bewegen voor kwetsbare ouderen waarbij aandacht is voor een gezonde leefstijl. De activiteiten zijn op basis van de vraag uit de wijken en op initiatief van en in samenwerking met de bewoners.</p> <p>Deze activiteiten vinden veelal plaats in cursusverband, waarbij twee keer per jaar een reeks van lessen wordt gegeven.</p> <p>WijZ organiseert ongeveer 85 cursussen met 1100 deelnemers (boven de 70 jaar).</p>	WijZ	Subsidieafspraken 2022	Financiering vanuit bestaande subsidie en prestatieafspraken	William Dogger Vitaal en Waardig ouder worden/seniorenagenda	In uitvoering

